



LA ESCENA CATALANA



REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

PLASSA DEL Pí, 5.



PREU: 15 céntims

AmyC



*Va, en aquest folletí
el plec 5 y 6 (32 pla-
nes,) de la comedia
de Pitarra*
**LA BALA
DE VIDRE**

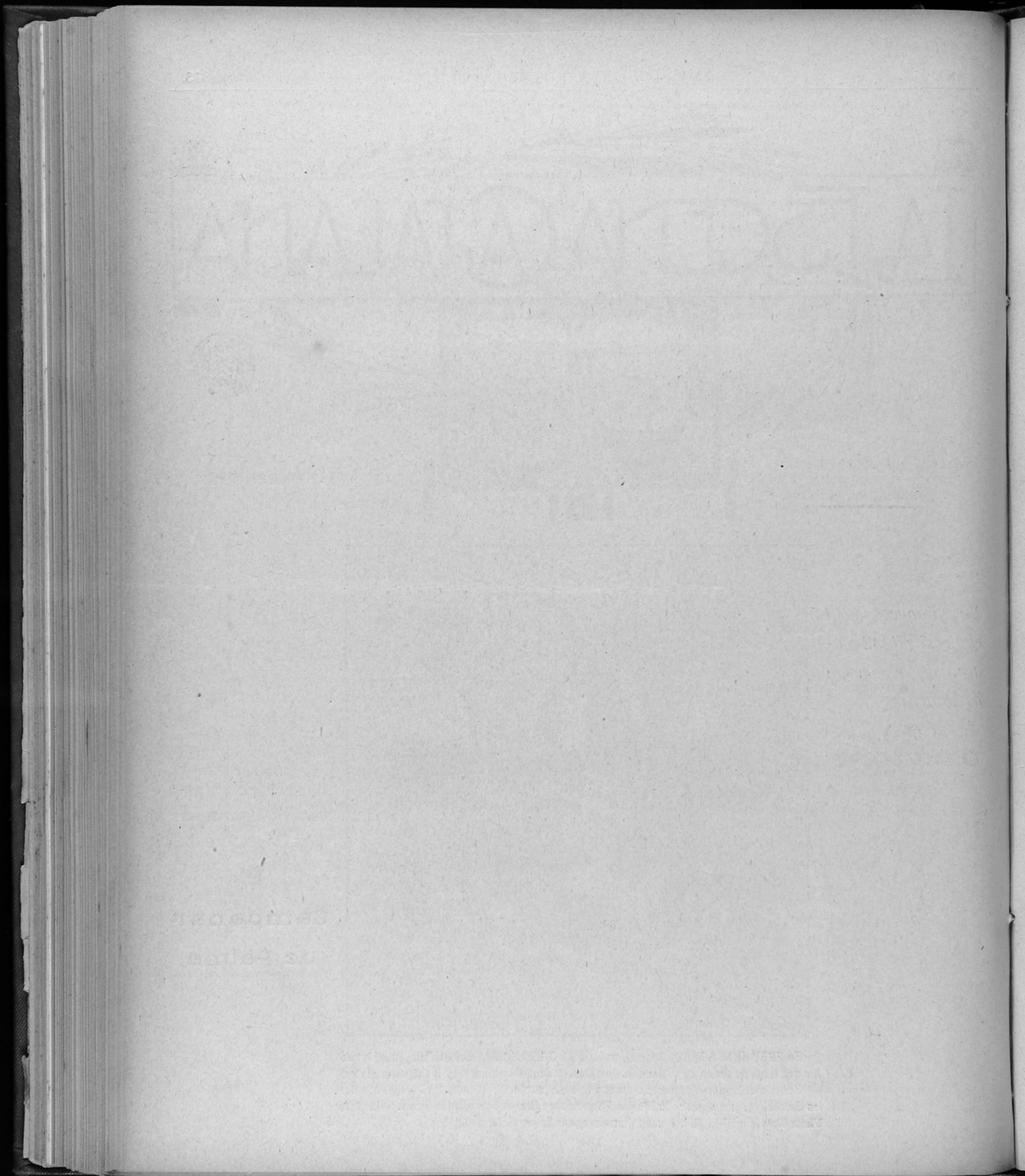


*La setmana entrant
número extraordi-
nari; comensarà*

EI
**Campanar
de Palma**

**En FREDERIC SOBER (Pitarra), autor d'EB CAMPANAR DE PALMA; escrivint so-
bre una taula de pedra, en sa finca de Campins, donant els últims tocs al seu últim drama.**

Son eis del grup d'esquerra a dreta: I-El malaguanyat Dr. Blanch. II-El senyor don Car-
les Serrallera, avui casat ab la filla den Pitarra donya Blanca Soler de las Casas. III-El pintor
Victor Wehrle y IV-El fill del eximi dramaturg, don Ernest Soler de las Casas.



LA ESCENA CATALANA

REVISTA TEATRAL

SURT ELS DISSABTES

INFORMACIO—LITERATURA—NOVES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: PLASSA DEL Pí, 5 — BARCELONA

DAVANT LA NOVA TEMPORADA

“Per la senyal...”



PER la senyal de la nostra Patria volgüem que brilli esplèndit, al costat dels més gloriosos, davant de tots si podés ser, nostre teatre nacional.

Mirall d'un poble, coronament de una civilització, símbol de una Rassa, serà un Tetre fort. Recull idees, acobla sentiments, depura les costums, intensifica el verb. En sa complexitat, glosa tots els afanys de la multitut. Alegria'l cor y torna la vida amable y fàcil, en la bona comedia. Allissona y conmovi així en el drama com exalta y sublima les passions en la tragedia. Rialles sorolloses du'l sainet y esclats sentimentals el melodrama... Tota la humana sensibilitat vibra y actua, doncs, vege'te reflexada en les creacions del dramaturg, per tal com ella va extremir abans, oferintse en espectacle, les més secretes fibres de l'artista.

Volguem tenir nosaltres, catalans, una escena «rica y plena» de nostra mateixa fortalesa! Alegries y tristesses; inquietuts y il·lusions nostres, claretats del seny, enterboliments dels somnis y tota aquella complicada trama del viure usual, oferim-la al poeta, abella d'or que la torni mel y cera...

Un Teatre hem de voler, amics, a imatge y semblansa nostra tant fidel y ennoblidora, que poguem mostrarlo al mon per la senyal de la nostra Patria...

Per la senyal de la nostra Fè, que no decaigui el coratge que'ns ha dut fins hont som de la assensió gloriosa.

Si naixia tot just el Teatre Català, per què seràn, de què vidràn les impaciències d'ara que en certs moments ens han dut a les visions més negres? Si acabava de néixer aquest Teatre y ja triomfa y trascendeix, un lleuger contratemps, un petit estancament ja foren prou per farnos plorar com Magdalenes?

Y doncs la colla d'autors y actors contemporanis, mestres y deixebles—y adhuc aspirants a la lluita generosa,—no signifiquen res? Aquí son esperant una bona paraula encoratjadora. Aquí son freturosos els ulls de llegir llampecs de fè en nostres mirades. Ells han recullit la antiga herencia fentne créixer els cabals. Alguns d'ells ja han dut el nom de Catalunya a travessar fronteres. Y ara desitgen solament, per redoblar les tasques, un xic de entusiasme en nostra espectació...

Enfortim, refermem les velles confianses. Sien encomanadisses les fervors. En les converses amicals, en l'íntim de la llar, també a la plassa pública, duguemhi una creuada ben roenta en prò del Teatre Català que fretura d'aquest foc per arborarse apoteòssic...

Un gran crit hem d'alsar plè de noves devocions y entusiasmes a favor del Teatre florent de Catalunya, per la senyal de la nostra Fè!...

Per la senyal de la nostra Amor, cumplim com vers enamorats durant aquesta temporada que comensa.

Una engruna de simpatia, un punt d'estimació constants, valdrán més que aquells deliris que s'acaben en un parell de vetllades y després el teatre resta sol y la forsa del contrast fa més intenses la quietut y indiferencia que tornen a regnarhi...

Un caliu amagat, com una llàntia sempre encesa, cremi tot l'any en el temple de l'art que anem a obrir. Que sia un xic d'amor de cada hu, l'aliment de la llàntia; y que mai més no tornin desolació y tenebres a acompanyar, aplanadorament, el recitat de les obres catalanes...

Doneu, barcelonins, una mica d'escalf retornador a vostres artistes que's glassaven, convertits en vertiginosos productors sense públic o en passius maniàtics, ja abolida tota idea de responsabilitat social... Torneulos a la vida normal, al lloc que'ls hi pertoca dintre l'engranatge ciutadà. No absorvents ni absorvits; però equilibrats, profitosos y respectables. Vulgues tenir artistes, Catalunya, —Barcelona;—dónels ton pà de blat en canvi d'aquell altre, sintesi de bellesa, que també fa viure l'home y torna els pobles més dignes de si mateixos; lliures y venerables pels estranys...

Siguem considerats ab els defectes, siguem afectuosos pels acerts y molt admiradors de les victories de nostres autors y comedians, ara que de nou s'acoblen per actuar en son Teatre; no'ls deixem sols, sabeu? que fa vergonya—vergonya!—No'ls volgheu deixar sols mai més, amics, per la senyal de la nostra Amor!

Y ara—sobretot,—abans de entrar a la defensa de tantes ilusions com tenim vinculades en la nova temporada, direm així, casi pregant y fent la creu al dimoni de la discòrdia: † Per la senyal de la Santa Causa, † de nostres enemics † lliuraunos Catalunya, mare nostra, † en nom de la germanor, del patriotisme y del sant Esprit de l'Art. Amén.



El cas Max binder



Empesos per la corrent general de simpatia vers el rei de la pel·lícula, ens encaminàrem al Novetats desproveïts de tota mena de prejudici y més aviat oblidant lo que la premsa digué d'ell el dia del debut a Barcelona. Asseguts en una butaca propera a la escena,

vàrem deixar passar sense protesta una seria de *va-rietats*, de lo més carrincló la majoria, y per fi comensà el seu treball el renomnat artista. Y de la impressió de fonda decepció que va causarnos es de lo que volem escriure quatre mots perque estem segurs que, qui més qui menys, tots els qui sortiem del teatre ens trobàvem en igual cas per un o altre concepte quan no per tots alhora.

La falta principal de Max Linder en aquesta *tournee* es l'haver triat per la seva presentació un parell de escenes sense cap ni peus y en les que la gracia fina y distingida, el refinament de maneres, la vis-còmica a flor de pell que en moltes pel·lícules vos mantenía sempre'l somriure en els llavis, s'es trasmutada en una, diguemne gracia barroera, enmotllada de trucs de pallaso y de grolleries.

Jo no puc suposar que l'artista que sab triomfar tan rebé mantenintse en una linea discretíssima y guanyant lícitament fins en el cinematògraf hont sense'l recurs de la paraula s'ha de fer més difícil, el nom de còmic per excelencia en el bon sentit de la paraula, vagi degenerant y evolucionant vers un altre genre hont s'ha de veure barrejat ab en *Ton-toltni*, en *Salustiano* y tants altres tipos de cine, de un còmic sols atraient per minyones y criatures.

Jo crec doncs que més aviat lo qu'ha succeït es que en la pobra idea que de nosaltres tenen de l'altra banda del Pirineu, hagi cregut en Max que'ns era precis *art groller*, contorsions exagerades, acrobacies, en resum, un menjar carregat n'especies per paladars acostumats a menjar bast, incapassos de fruir les delicadeses de que ha esmaltat altres produccions.

Y sinó, díguin ab mi els que han assistit a alguna de les passades funcions. ¿No'ls hi hauria resultat més en Max que'ns forjàvem, si hagués escenificat la pel·lícula que projectaven cada vespre, *Mariage au Téléphone*? ¿No haurien rigut de més bon gust, veient el joc altament còmic, de les fisonomies dels protagonistes, les actituds justes, la pose elegant y el discretíssim *savoir faire* ab que desempenyaren aquella escena, que no les astracanades de *Pedure*, que fins per son mateix assumpte y per la insistencia

ab que es tractat arriba, un si es no es, a repugnar?

Aquest crec que ha sigut el principal error den Max Linder en la seva excursió, puig les demés causes que l'han perjudicat al apreciar son treball no depenen d'ell sinó de la impressió que pel cine ne teníem y de la naturalesa mateixa dels dos diversos espectacles.

En lo primer la figura més migrada de lo que'ns crèiem, ha contribuït no poc a la desilusió soferta y cal afegirhi també la veu, esquerdalenca, aspra.

En lo segon, cal que anotem dugues coses distintes. Es la primera, a nostre entendre, la major intensitat que pot un actor donar en el gest quan com en el cine, l'ausencia de la paraula li permet concentrar tot el seu esforç en aquell. Y aixís, en el cas den Max Linder, hem trovat a faltar en escena lo que en la pel·lícula prenía un extraordinari relleu. Y al fer aquesta indicació recordem com un nostre volgut amic, coneixedor de coses de teatre, ens assegurava temps endarrera haver admirat com el de un colossal artista, el treball del qual resultés insuperable, el desempeny que donava en Le Bargy a un seu personatge en la pel·lícula *La mort del Duc de Guisa*, mentreshaví assistit a una representació del *Marquès de Priola* pel mateix actor, hont, tot y mostrantse com l'artista que ha fet d'aquella obra la seva millor creació, no arribava a la intensitat d'expressió ab que l'haví seduit en la pel·lícula.

Després, y aquesta es, a nostres ulls, la rahó fonamental, cal tenir en compte les diverses condicions de abdos espectacles.

En el cine, sobre la tela, agrandida la figura, reduït el joc d'escena, fosc el públic, l'atenció's concentra per enter en el treball del artista; ses més petits moviments son sorpresos pel públic, la gent més allunyada de la pantalla pot ferse càrrec de com el personatge mou els ulls, y trasmuda l'expressió del rostre: en el teatre aquesta atenció's veu sollicitada per mil coses alhora; y en la llum del escenari y els colors dels objectes y moltes altres causes que, junt ab la paraula, obliguen a parti-la y no poguer, com la distancia que l'aminoren si us plau per forza.

No es estrany doncs que un artista de cine al que haguem vist sempre com parlantnos frec a frec per l'agrandiment de les figures, al qui en la quietut y la fosca de la sala havem seguit ab interès sos més petits detalls d'expressió y gestes—veritables troballes molts d'ells—al qui sempre havem vist en el mateix tò de color sobre la superfície de la tela, ens hagi decepcionat al veure moure sa figureta migrada, en la amplaria de la escena difuminantse en ella sense poder enganyar la llunyania.

Y ara, per cloure aquestes notes escrites a corra cuita, vagi el nostre vot y el desitg sincer de que poguem algún jorn reveure en Max Linder, no el de aquesta desgraciada *tournee*, sino el que ab tantes pel·lícules d'un còmic irresistible sapigué fer despertar

LA ESCENA CATALANA

un riure foll ab la naturalitat, distinció y gracia lleugera ab que subrallava ses creacions.

Y aleshores, serà explicable que ab ell ens torni a portar la Napierkowska.

JOSEP M.^a BALLESTER.



LA DIDA

Els senyors, desde ciutat
avui se'n van a montanya,
van a buscà'l sen fillet
a la dida de Rocalva.
La dida es molt bona dona
però es pobra y té mainada
y s'ha de guanyar la vida
criant el fill d'altra mare.
El nen a qui he dat el pit
ab tant temps com el té a casa
li ha posat estimació
y li dol que'l prenguin ara.
Els senyors prou li han deixat
dinners per tota l'anyada
mes ella anyorà el nen
d'ulls vius y galtes rosades.
Per això quan han marxat
ab el fill que ja estimava
ha maleït els diners
y ha plorat a viva llàgrima.

EMILI SALETA Y LLORENS



CATALÀ

Aquest dissabte comensa—ja'ns hem senyat y persignat, adequadament, en altra secció del periòdic,—al Gran Teatre Espanyol del Paral·lel, la temporada a càrrec del Sindicat d'Autors Dramàtics Catalans. Uns sencillíssims y artístics programes de mà que s'han repartit, venen a confirmar les noves que donàrem oportunament sobre companyia, obres en cartera, cartell inaugural y demés requisits de la campanya. Creiem, ab tot, de interès reproduir aquesta observació que's fa respecte al repertori, fent constar de passada nostra incondicional adhesió a la idea: «Durant la temporada se reproduiran les obres més selectes del Teatre Català antic y modern, donantse periòdicament, en funcions especials, les més típiques dels seus temps primitius, procurant que aquestes representacions donguin idea dels diversos aspectes d'un autor determinat. La primera d'aquestes representacions serà en homenatge al degà dels autors catalans avui en vida, l'ilustre comediògraf don Josep M.^a Arnau.»

Com es sabut *El campanar de Palma*, drama pòstum den Pitarrà, serà estrenat aquesta nit. L'obra, que ofereix moltes dificultats escèniques y demana grans sacrificis pera obtenir digna presentació, havia estat anunciada per diferents empreses sense que cap s'hagués sentit ab prou bona voluntat per donarla al públic rodejada de les degudes garanties. El Sindicat d'Autors, però, mogut solament per l'amor que sent vers el Teatre Català, acull *El campanar de Palma* ab vera devoció y entusiasme.

L'obra serà presentada esplèndidament, ab tres decoracions noves dels pintors Vilumara, Moragas y Alarma y Ros y Guell. Com a nota curiosa, direm que l'interior del campanar del Pi haurà servit de model, als escenògrafs Moragas y Alarma, per la magnífica obra pictòrica que segurament presentaran.

Les bodes den Cirilo, el saborós sàinet del gran barceloní Emili Vilanova, clourà la festa. L'Armengol Goula, popular comediant de la vella tradició, posa l'obra en escena y es l'encarregat de desempenyar el protagonista.

Festa deliciosa, doncs, tenim en perspectiva, així pels enamorats de lo antic com pels amants de lo nou que, en aquest primer programa del Sindicat, s'uneixen y armonisen en suavíssims tons. Pitarrà y Vilanova. Semblen germans y, ab tot, els seus procediments teatrals—y més els literaris,—son casi bé oposats. Sabor pitarrès, típic y pretèrit. Sabor vilanoví, d'un tipicisme moderníssim. Així els actors,—deliciosa troballa en les llistes de companyia,—que arrencant de la clàssica escola den Fontova y en Soler arriben, per natural gradació, als novíssims procediments de nostre Enric Borràs.

ROMEA

La vella producció den Tamayo y Baus *Un drama nuevo* ha estat reproduïda, afectuosament, per la companyia que actua en aquest teatre.

L'estudi que del seu paper ha fet l'Enric Gimenez es sòlid, y convincent ne resultà la interpretació. Els canvis del personatge, les diverses passions que'l commouen y se l'enduen, ressaltaren de manera ben satisfactoria. Així les transicions, decaïments o delirants mostres de agitació que dona. Acàs, en el darrer quadre de l'obra, hauríem volgut trobarhi un xic més de separació, de contrast, entre la part declamada y la tragedia viva... Però no fora pas den Gimenez tota la responsabilitat, sinó participada pels seus acompanyants en aquella escena tant difícil que, de no ser degudament preparada y resolta, té la particularitat de desorientar el públic... Y arribaríem a dir, ja apurant la matèria, que l'autor de *Un drama nuevo* es potser l'únic culpable del desconcert que s'hi nota.

La senyoreta Abadia conseguí lluirse y, dintre la més exquisida sobrietat d'afectes, interessar fonament l'espectador ab les seves frisanes, remordiments y temenses.

En Guitart, ab l'aplom de costum, vencé les infinites dificultats que s'oposaran sempre a una noble encarnació escènica del gran Shakespeare. Ple de dignitat, concís de dicció, presentà y sostingué fins al final la rellevant figura.

El senyor Sanchez y demés elements que intervingueren en la execució, arrodonint el quadre.

De l'estrena de *El pobrecito Juan*, obra en un acte den Martinez Sierra, poques paraules bastaran per donarne idea, així com poques il·lusions y no gaires atany

haurà posat l'autor en la nova comedia. Recordem, primer, que el senyor Martinez Sierra es un bon autor dramàtic. Doncs *El pobrecito Juan*, pàgines literaries escrites sense esforços, casi jugant, venen a ser com un esbarjo artistic d'aquest comediògraf. Un passatemps, un intermedi agradable. Prou...

Un intermedi agradable que ho serà doblement quan una actriu, com la Rafela Abadia, posi tanta il·lusió, gracia y bon cor en la interpretació de la protagonista. Enginy y distinció amables. agilitat de moviment y matissos de veu tant deliciosos, que el públic, endut per aquella revolada de simpatia, l'aplaudí sorollosament y merescuda.

També el senyor Torres feu un bon treball de enginy y pobresa de esperit, en la perillosa figura confiada. El senyor Sanchez, ple de fortaleza y resolució, conseguí tornar plàstiques les acotacions de la obra.

En Guitart y altres elements que intervenien, sempre a punt en escena, completant la comedia.

S'anunciava, per dimecres, la estrena de l'obra en quatre actes *Las máscaras* de Henry Arthur Jones, traduïda al castellà per A. P. Maristany y J. Fabré y Oliver. Ja'n parlarem la setmana entrant, en la proporció que's mereixi.

ELDORADO

En la companyia dramàtica castellana de don F. A. Villagómez, que debutarà el dia 10 en aquest teatre, hi figuren els següents actors y actrius:

Actrius: Ampar Alvarez Segura, Maria Blasquez, Elisa Castillo, Carme Galiacho, Lluïsa López, Amelia Mareca, Pura Mareca, Teresa Molgosa, Maria Pelfort, Maria Plajo, Julia Solà, Josefa Segura y Elena Teràn.

Actors: Joan Alcalà, Francisco Alfons de Villagómez, Carles Alvarez Segura, Gonzal de Córdoba, Eduard Girodier, Pere Grandu, Josep Guillén, Josep López Alonso, Carles Nicolau, Ignaci Puigmoltó, Josep Rivero, Ferràn Sala y Alfred Fernández.

Apuntadors: Ernest Suárez y Josep Calero.

Representant: Frederic Bassó.

PRINCIPAL

La companyia de declamació castellana de la primera actriu donya Carme Cobefia, dirigida per don Frederic Oliver, que deu treballarhi durant la present temporada teatral, debutarà dissabte, dia 12, ab l'obra dels Quintero *Malvaloca*.

Pròximament se publicaran els noms dels artistes que componen aquesta companyia, títols de les obres noves que té en cartera, abonaments, dies de moda y demés condicions econòmiques de les funcions.



• SOCIETATS RECREATIVES •

La Filarmònica

(Gràcia)

S'ha desfet *La mort Civil*, drama tra-
duit al català.

Preguem als intèrprets que fassin la
pau, representant una obra de la terra ab
tots els ets y uts.

Si volen, podran conseguirho, per-
que hi han alguns elements notables en-
tre el quadro dramàtic d'aquesta casa.

Cassino Republicà (Barceloneta)

Darrerament, en una funció de bene-
ficència, va executar-se la marina d'Ape-
les Mestres, *Sirena* ab una interpre-
tació que no passà de regular, y això
encara tenint en compte la modestia del
quadro de aficionats.

Unió Radical (Gràcia)

El diumenge, 22 del passat s'inaugurà
la temporada d'hivern, á carrec d'un
nou elenc dramàtic que dirigeix el sen-
yor Antoni Sanchez.

Entre varis actes castellans s'executà
el drama *Juventut* d'Iglesias, que fou be-
llament interpretat que lo que sentiren
aplausos els senyors Sanchez, Calveras,
Gené, Panadés y Palau.

Unió Ultramarina

Ab la cooperació de les dames sen-
yores Guart, Persiva, Romagoza y nena
Redondo, el quadro d'aficionats d'aques-
ta entitat, el dia 22 posaren en escena el
drama *Terra Baixa*, que fou executat
ab més bona voluntat qu'èxit.

Per final se representà *Mestre Ola-
guer*, que va servir pera fer un ensaig
de les facultats de son intèrpret.

El public no escatimà els aplau-
diments.

Juventut Federal Nacionalista Republicana

La funció teatral en homenatge a l'
Iglesias, revestí proporcions inusitades
de interès y entusiasme. Comeusà l'acte
ab un hermós parlament de l'Ignasi Ri-
bera y Rovira sobre «El teatre de l'Igle-
sias y la seva transcendència social» estu-
dien el qual s'armonisen l'esprit crític
ab la més devota admiració per l'obra
del poeta. El Senyor Ribera fou aplau-
didíssim.

La representació de *La mare eterna*,
una de les obres més suggestives y origi-
nals de l'homenatge obtingué una in-
terpretació ben acurada per part de la
senyoreta Roca y senyor Valà, Rodrigo,
Jordà, Aviñó, Martell y Deja.

Les ovacions a l'Iglesias foren soro-
lloses y repetides durant tota la repre-
sentació.

La festa era a benefici del setmanari
El Cor del Poble.

L'últim diumenge el quadro dramàtic
que dirigeix l'Enric Fuster, representà
ab bon acert el drama de Pitarra, *Les
joyes de la Roser* en el desempenyo so-
bressortí el Sr. Fuster en el «Pau» essent
molt ben secundat per la Senyoreta Ca-
me y els Senyors: Renart, Millà, Xuclà y
Claramunt (P.)

La Margarida (Gràcia)

Devant de nombrosa concurrència lo
passat diumenge per la tarde, la agrupaci-
ó «Talia Jove» representà baix la direc-
ció den Pere Calveras, el poema dra-
màtic, den Pitarra, *La banda de bastar-
dia*. En son despeny hi prengueren
part la Srta. Roca, Srs: Carratalà, Forn-
guera, Aresté, Angelats, Mendez, Mateu,
y noi Fornaguera.

Tots ells foren molt aplaudits en
varies ocasions y el director fou cridat
a escana al final de l'obra.

Niu Guerrer

En *Joan dels miracles*, interpretat per
la Sra. Vidal, Stas. Buxadós y Piqué y
els discrets aficionats, anà com una xarxa
de seda per lo qu'hem de felicitar al
Sr. Figuerola per son acert y bon gust.

El Sr. Dejàu, insegur, notànseli certa
inexperiencia escènica. Els demés acer-
tats, sobretot el jove Sr. Carrasco que
demostrà coneixre'l teatre.

Unió Radical de Gràcia

El pasat diumenge y en iguals condi-
cions que l'anterior la compaña que di-
rigeix en Feliu Tort, posà en escena la
bonica pessa *Cura de Moro* y el quadro
dramàtic: *Lladres*, prenent part bastant
acertadament en son despeny la sen-
yoreta Colom, y Srs. Fiol, Toll y Saladié.
Per final una sarsuela castellana.

Bello Horizonte

El drama *La Bona gent*, den Rusiñol y
la traducció *La vocació* obtingueren una
brillant execució pels discrets aficionats
Srs. Casals, Illa, Estefà, Monné, Cosin,
Farré y Monreal.

Ateneu Obrer del districte III

Baix la direcció den Lluís Millà s'hi
representà el drama *Somni de gloria*, den
Graells Castells.

En tots tres actes l'esmentat senyor
feu una tasca excelent, essent elogiat
per el públic y especialment per la Junta
que restà sumament agrada del con-
curs d'aquest actor. Els joves Srs. Salom,
Vinyes, Morera, Carrasco, molt notables,
com regulars els Srs. Molet, Brunet y
Martí.

El públic, si bé no gaire nombrós, a-
plaudi als discrets aficionats y feu sortir
en escena, al final del tercer acte, al
autor.

DE NOSTRES CORRESPONSALS

Badalona.—«Sala Picarol». A benefi-
ci del Ateneu Obrer d'aquesta ciutat la
companyia de l'U. F. N. R. dirigida per
el senyor Tomàs Guardia y la de Terra-
das-Casas, representaren el dia 23 del
passat, el drama en un acte *Juventut* de
Ignasi Iglesias; un quadro dramàtic cas-
tellà y la comedia en dos actes del
Eduart Coca, *Gent d'ara*.

Els artistes que prengueren part en
aquestes obres foren els senyors Guar-
dia, Gili, Carbó, Bosch, Campins, Dal-
mau, Mateu, Serrat y Tugas, de la com-
panyia de la U. F. N. R., y ls senyors
Terrades, Casas, Clapés, Campmany y
Gili, de la companyia Terradas-Casas.

També hi prengueren part les actrius
senyores Fremont, Verdier, Vidal y Fe-
rrandiz, cumplint molt bé totes son co-
mès, especialment la senyoreta Fremont
en *Gent d'ara*, hont està a una envejable
artura.

«Unio F. N. R.» el diumenge prop pa-
ssat tingué lloch la inauguració de la
present temporada teatral ab l'anunciat
drama d'en Joan Torrendell *Els enca-
rrilats*.

Prengueren par en l'execució de dita
obra les senyores Fornès, Vidal y Alen-
torn les quals estigueren molt bé en sos
respectius papers. El senyor Bosch ho
faria molt millor o mes ben dit resul-
taria més el seu treball si no fes corre-
els latiguillos ja tan passat de moda.

Els senyors Gili, Fugas, Lladó, Ma-
teu, Escribula y Serrat, molt bé, regu-
lar, el senyor Aguilera. El senyor Bar-
bó estigué admirable en el repugnant
paper de «Pere Antón» no decaient ni
un sol moment.

Per pessa 'ns posaren *El pintor de
miracles* d'en Santiago Rusiñol. La exe-
cució molt bona per par de les senyores
Fornès, Vidal y Alentorn y de ls senyors

Dalmau, Pujol, Gurgui y Sitjes. El senyor Mateu, fou l'encarregat del protagonista y per cert que cumplí molt bé son comès, puig ne feu una verdadera creació.

«Centre de Ntra. Sra. de Montserrat.» Gran entusiasme s'ha notat entre els aficionats d'aquest centre pera la propera festa teatral. Encara que si bé ja tenen repartit el difícil y hermós drama de l'gle-sias *Les garces*, no està fixat el dia de la inauguració. Del protagonista n' està encarregat el senyor Foncuberta.

«Gent Nova». També els joves aficionats d'aquesta entitat estan constituint-se pera donar comens dintre poc temps la temporada teatral. Els noms que compondran l'elenc, segons ens comuniquen encara que no oficialment, diu que seran els dels senyors Bové, Buforn, Gili, Giró, Cardona, Caballé, Solà y altres.

Cabrera. — *El gran Aleix* den Puig y Ferrer, representat al aire lliure, com s'havia anunciat, a càrrec d'una companyia d'aficionats en la que hi cooperaven les celebrades actrius senyora Emilia Baró y la senyoreta Carme Roldán, va plaure molt a la concurrència.

Fou un veritable aconeximent artístic, tant per la importància de l'obra com per l'excelent execució que obtingué.

L'acció es feu passar en la masia nomenada Mas Lladó, situada sota el castell de Burriac. No's pot demanar més naturalitat.

A més de les dames mencionades, compliren molt son comès els demés intèrprets senyors Pla, Soler, Llinàs, Casanovas, Barreu y Manent.

Esplugas del Llobregat. — «Centre L'Avenç». En la nit del 21, ab motiu de la festa major, els aficionats de la casa posaren en escena el drama *El tresor*, y la comedia *El pintor de miracles*.

L'obra den Morató, fou regularment representada. La senyoreta Roselló en l'«Enriqueta», molt justa en son comès; la senyoreta Rovira en la «Mariàngela» bé, si no fos la cantarella en el recitar, el senyor Piquet en el «Lluís» estigué a la altura que el personatge requeria si-guent qui tragué més partit durant la representació; en «Cabra» encarnat per el senyor Fàbregas (N.) molt bé, com també els senyors Argemí, Raventós y Fàbregas (M.)

El sainet den Rusiñol feu riure a la concurrència per els xistos que conté, siguent mitjanament interpretat.

Castellar del Vallès. — «Centre Castellarenc». El dia de la mare de Deu de la Mercè tingué lloc en el teatre d'aquesta societat y a càrrec de l'agrupació «Esbart Teatral» una escullida funció de comiat a les notables actrius catalanes senyores Baró (E. y A.) que tantes simpaties s'han captat del públic castellarenc durant la curta temporada en que han pres part y que recordaran ab veritable fruició els entusiastes amants del Teatre Català.

D'El lladre, que fou l'obra principal, ens abstenim de parlarne per fer molt poc temps qu'ho fèrem en aquestes mateixes planes. La presentació y execució com aleshores, inmillorables, sobressortint l'exquisit treball de la senyora Baró (E.) y el senyor Sellent. *L'agència de informes comercials*, va tancar el programa, fent riure de debò a la concurrència, además de les esmentades senyores els senyors Romeu, Blanquer, Daví, Girbau, Vall, Carné, Selient y Benasco.

Arenys de munt. — «Saló Familiar.» El dia 22, de setembre la companyia còmica - dramàtica dirigida pels senyors Miquel Comas y Joan Gualba, de la que formen part les actrius Guadalupe Alentorn, Antonieta Fornès y Aurora Guardia, posaren en escena la traducció *La verge boja*. Molt bé el senyor Comas, J. Gualba, Serrapiñana, Cabruja, Planas, Alsina, Pou y Vellavista en sos respectius papers, tots treballaren ab molt bon conjunt; la senyoreta Guardia ens feu una «Iliana» que agradà molt.

Per final ens posaren en escena la comedia den Gumà *Ensenyansa superior*, que agradà molt, sobressortint el senyor Illa, en l'execució.

Sabadell. — «Centre Sabadellenc». (Gelats). El passat diumenge tingué lloc l'inauguració de la temporada formant l'elenc artístic distingits aficionats de la mateixa societat.

L'obra escullida fou el drama den Ferrer y Codina *Un manresà del any vuit* en l'interpretació s'hi distingiren els senyors Corominas, Gumbau y Giralt en els pepers de «Lluís», «Bartomeu» y «Artur». El senyor Homs, incorrecte, el senyor Sanllehy, no més que regular, y els demés senyors Vidal, Vila y Cruzafont, secundaren, la senyora Remei Gil molt en caràcter.

La comedia *La gran rifada*, feu riure moltíssim.

Prat del Llobregat. — Divendres passat ab motiu de la festa major tinguérem funció teatral en nostres dos casinos.

Una companyia encapsalada per l'Antoni Piera y la Carme Rovira representà la traducció *La xacosatereta* y la comedia en dos actes den Coca *Gent d'ara*.

La companyia Terradas-Casas de Badalona, ab la cooperació de les dames Fremont, Verdier y Ferrandiz, representà el drama den Rusiñol *L'hèroe* y la pessa d'Escaler *L'amic Cirera*.

Gervera. — «Teatre Principal». Pels dies de la festa major fou contractada una companyia composta de les actrius senyores Bozzo, Morera (A.), Alegret, Xifreu, Cotó y Martínez y els actors senyors Mantua, Santacana, Ballart, Mer, Bobé, Pallech, Morera, Roig, Alegret, y Bañeras.

Representaren els dies 22 y 23, entre tarde y nit les següents obres catalanes:

La dida den Pitarrà, *El tresor* de Morató, *Vint anys després* de S. Bonavia, *El pintor de miracles* y *El patí blau* de

Rusiñol y *Dissabte de gloria* de Folch y Torres.

El públic que concorregué a dites funcions quedà completament complascut del treball dels artistes, essent inútil fer cap menció especial, per haverse portat tots bé fent un treball meritíssim.

Cal també felicitar a la empresa per la bona presentació de decorat, cosa faltada en absolut en nostre principal teatre.

Lleida. — «Teatre Camps Eliseos.» El passat diumenge, dia 22, ens vingué a visitar una companyia dirigida per en Manel Espinosa, ab motiu de darsnos conèixer el *verdader gran guinyol Català* ab obres originals del conceller d'aquest ajuntament en Manel Soldevila *Salvador del Teatre Català*, segons cantava una proclama que's repartia. Además dit *celebrat* autor «ha vist d'aprop les engunies per que passa el nostre Teatre Català, carregat avui d'obres ensopides y d'assumptes insustancials que no interessin a ningú...» y unes quantes tonteries més. **Menu.**

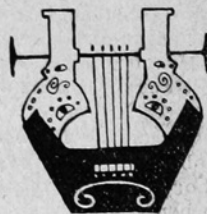
Per la tarde feren *La bruixa*, (sense tenir en compte qu'en Pitarrà té una comedia ab el mateix titol) *Per vergonyal* y *El Moli Parat* d'en Soldevila finalisant ab la bonica comedia den Godó *La Cosina de la Lola*. El programa de la nit estava compost ab les obres del mateix Salvador *El Burgés*, *Per Vergonya!*, *El Fill del Policia* y *El Moli parat* y'l bonich diàlec d'en Barbossa *Jugar a casals*.

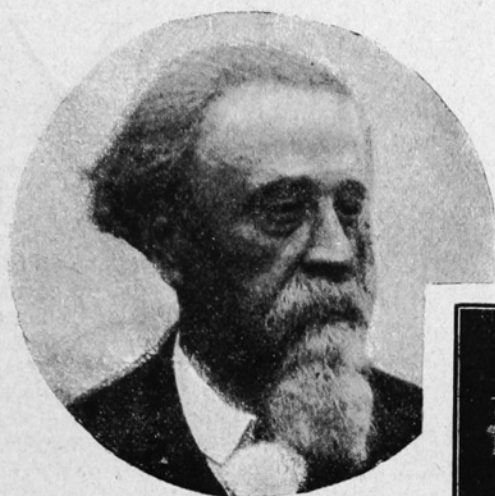
Foren regularment interpretades per les senyores Roca y Molgosa y'ls senyors Espinosa, Calvo, Pons, Aguiló y Vila.

Montblanc. — Diumenge y dilluns passat, tinguérem l'agradable visita d'una companyia de declamació catalana castellana, composta per les actrius senyoretas Molgosa y Gandia, y els actors senyors Guixert, Torres (E.) Salom, Aguiló y Bals.

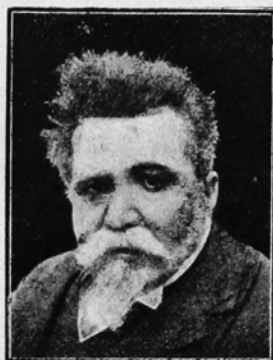
El primer dia representaren teatre castellà, y dilluns posaren en escena el drama de Folch y Torres *Reixes enfora* y l'adaptació den Barbossa *Jugar a casals*.

El públic va quedar satisfet del treball dels executants.





FREDERIC SOLER (PITARRA)



EMILI VILANOVA

© © ©

Las pedras del monument

Veuse aquí que una vegada,
Fent l'assombro de la gent,
Hi havia un monument,
D'antigüetat molt marcada.

Sa preciosa arquitectura
Y son dibuix admirable
Diu que'l feyan tan notable.
Com sos relleus y escultura.

Tant, que quant un viatjer
Anava al lloch hont ell era
Era sa idea primera
Veure el monument sever.

Y era tanta sa grandesa,
Segons refereix la historia,
Que, assombrats de tanta gloria,
Quedavan muts de sorpresa.

Los Pintors, los grans artistas,
Tenian son gust per norma
Copiant sa idea y sa forma
De totas maneras vistas.

Quant lo sol llansa or y rosas
Morint en llit d'esmeralda,
Que'l mar ne guarda en sa falda,
Ne treyan copias famosas.

Los que en sos cayrels preciosos
Veyan batrer per fortuna
En nit clara un raig de lluna,
Lo copiavan orgullosos.

Y aixís tothom que sa gloria
Tant sols un instant ne veyá,
Ja ditzós per sempre's creya
Si se'n duya una memoria.

II

Tant temps això s'anà fent
Que, segons uns que ho sentiren,
Al últim s'enorgulliren
Las pedras del monument.

Y creyentse cada una
Que allò's feya tot per ella,
Aixís, malehint llur estrella,
Parlaren en nit de lluna.

—¿No es ben trist, diguè un gros roch
Que formava una cartela,
Que la meva para-lela.
Me prenga gloria que'm toth?

Per mi sols senblant baluerna,
Los viatgers venen a veurer,
Y'ls altres rochs deuen creurer
Que es per ells ma gloria eterna.

Donchs pe'l Ticiano jo'ls jur,
ja que'l monument tremola,
Que obtindrè esta gloria sola
Perque es meva, de segur.

Mentres així argumentava
La pedra de que'hem parlat,

Un florò gros del costat
Planyentse trist s'esclamava:

—¿A qui sols la gloria toca
D'estas gloriosas despulas
Sino a mi, que'm surten fullas
Cargoladas de la boca?

Per mi sols semblant baluerna
Los viatgers venen a veurer,
Y'ls altres rochs deuen creurer
Que es per ells ma gloria eterna.

Donchs per Miquel Angel jur
Ja que'l monument tremola,
Que obtindré esta gloria sola
Perque es meva de segur.

III

Tal com parlà lo florò,
Y com la cartela deya,
Una estàtua que s'ho creya
Parlà sentint l'ambició.

Y ab la estàtua'l capitell,
Y ab aquest, la balustrada,
Cada hu crida ab veu irada
Que era la gloria sols d'ell.

Pensant aixís, ja cada hu,
Cregué que ell a si's bastava
Y que no necessitava.
Per darli gloria, ningú.

Ho cregueren tots a la una,
Per lo seu fi forcejaren,
Y al últim s'enderrocaren
Abans que's pongués la lluna.

En va s'esperà llavors
Que'ls viatgers y'ls grans artistes
Hi anessen a pendrer vistas
Per teixir immortals llores.

No estant juntas y en comú,
Res de llur gloria's conserva,
Y fora llot, ratas y herba,
May va a guaytarlos ningú.

Això, Fabi, dirte vol
Que l'orgull te pot cegar;
Si no es cert que hi pots anar,
No vulgas may anar sol.

FREDERIC SOLER (Pitarra)



NOVES Y COMENTARIS

Avensa ràpidament la publicació que hem emprés de la deliciosa comedia de costums en tres actes y en vers, original den Frederic Soler (Pitarra.)

LA BALA DE VIDRE

Avui repartim (correspón als nostres subscriptors) el tercer folletí de 32 planes —plecs 5 y 6— d'aquesta obra que, per les seves condicions de interès, plasticitat y emoció, està a l'altura de les millors produccions de nostre teatre clàssic.



L'Ateneu Obrer del districte II (Mercaders 38 y 40) inaugura demà diumenge les funcions de la temporada ab una festa d'homenatge al fundador del Teatre Català posant en escena les celebrades produccions den Pitarra. *Lo forn del Rei* y *Cura de moro*, prenenthi part les principals figures del quadro y comparseria.

Formen aquest quadro dramàtic, que dirigeix en Pere Boquet, els elements que segeixen:

Actrius: Albert, Alentorn, Berceirini, Blanco, Durán, Llauradó, Morera (A.), Parreño, Prats (C.), Romagosa, Santolaria, Vidal, Virgili y Nenes: Gelabert, Redondo y Guillemí.

Actors: Arnau, Briccio, Balaguero, Boquet, Davi, Esplugas, Fàbregas, Gallifa, Garrigó, Guis, Grau, Gost, Munné, Puig, Simón, Tubau, Valls, Viñallonga.

Director còmic: Ignasi Garrigó.

S'estrenaràn algunes interessants produccions y seràn posades en escena, per primera vegada en aquesta societat, varies obres del antic y modern repertori català aix com totes les que vagin estrenantse y tinguin èxit.

Se projecta, també, donar representacions de teatre líric, essent la primera la estrena de la rondalla poemàtica en tres actes, vers y prosa de Pere Boquet, *Niona*, ab ilustracions musicals del mestre Llorens Carbonell.

Creiem d'interès pera
nostres lectors el co-
municar que:

—L'eminent primer actor del Teatre Català, don Jaume Borràs, ha tornat de Madrid, ahont—d'acort ab el director artístic del «Teatro Español» don Benet Perez Galdós.—debutarà el pròxim Novembre ab l'obra den Rusiñol *El místic*.

—S'ha traduït al castellà y s'estrenarà aquesta temporada al «Espanyol» de Madrid, el drama *El gran Aleix*, del notable escriptor Joan Puig y Ferrer. La versió espanyola es deguda al senyor Josep Francés y serà posat a les taules per nostre compatrici Jaume Borràs.

—Estem del tot conformes ab la filípica que nostre company *El Teatre Català* dirigeix, en son darrer número, a uu periòdic barceloní escrit en català y subtitulat «Revista li-

teraria teatral».

—En els programes de mà que ha publicat el Sindicat consten, entre les obres pera estrenar, un drama en tres actes de don Angel Guimear *Camps a través* y una tragedia en un acte de don Adrià Gual *La mar brama*, que per haver-se sapigut tart els titols, no pogueren catalogarse en el cartell general que s'ha fixat en els llocs de costum y que per cert han causat l'ira d'alguns catalanòfols qui s'ha entretingut rascantlos fins allí hont han arribat ses pecadores mans.

—S'ha publicat una nova obra pertanyent el teatre sense dames: es el drama en un acte *La firma en blanc*, original del degà dels escriptors catòlics-teatral don Joaquim Albanel Vilas. Hi prenen part 7 personatges y desplega un argument interesantíssim.

—La farsa en un acte d'Antoni Muntanyola, se titula *Jocs de guerra d'amor y no Jocs d'etjar y de guerra*, com equivocadament consta en el cartell del Sindicat.

—Està en ensaig en el teatre català, companyia del Sindicat, la farsa en un acte den Rusiñol *El triomf de la carn*, en qual obra son autor satirisa als vegetarians ridicols, y pròximament se repartirà *La creu*, drama en tres actes que havíem anunciat ab el titol de *La rèmore*, del qual n'es autor en Pere Colomer y Forts.

—En Santiago Rusiñol ha retardat la seva acostumada sortida a Aranjuez, motivat per una lleugera malaltia que l'ha retengut al llit tota la setmana passada.

—L'actor Joan Rovira ha entrat a formar part de la companyia Larra-Gimenez qu'actua al Romea.

—Ab el nom d'«Esclat artistic» s'ha constituït una nova entitat, domiciliada en el local del «Ateneu del III districte» (Cassador, 4.) Del quadro dramàtic que s'ha format n'es director el senyor Alexandre Corberó.

—Al «Apol» teatre del Paral·lel, (que'n quan a *galanteria* a LA ESCENA CATALANA està al nivell del «Teatre Liric», de la mateixa barriada) s'ha representat ab èxit el graciós sainet den Rusiñol *El Pintor de miracles*.



CORRESPONDENCIA

Un aspirant a autor; Si senyor, al entregar l'obra al Espanyol li entregaran un rebut, si vostè ho demana, això es costum y les cessions se respecten. Rés de plets apart, no senyor; el nom del autor ha de constar en l'exemplar. Tingui en compte que han de ser autor inèdits. No puc contestar rés mos a sa lletra. —P. C. B.: Un cop publicat el fallo, li queda el dret de retirar l'exemplar, si ho convé prèviament al ferne entrega. —E. Ros P.: Vegi lo que contestem a *Un aspirant a autor*, afegint qua les hores son de 12 a 4 tarde y de 10 a 12 nit en l'administració del teatre. —S. F. P.: F. C.: R. P.: Agraint la bona voluntat de vostés, no podem publicar lo que'ns envien. —A. D. P.: Aprofitarem alguna cosa. —I. P. M.: Es d'un caràcter massa intim y aquestes composicions, quan no son de mà mestre, solen pecar de prosaisme. —*Un que hi veu de lluny*: Vostè ho ha encertat, no parlarem de la companyia qu'actua al Liric, mercès a la *galanteria* de l'empresa, y ho sentim perque hi ha artistes apreciables com son la senyoreta Daraqui y el senyor Espinosa.



Importantissim

Iniciada tot just la campanya del Sindicat d'autors, la primera estrena important, l'obra den Pitarra.

EL CAMPANAR DE PALMA

ja serà repartida de folletí per la Escena Catalana. Nostres anuncis y propagandes, doncs, tenien —com s'ha fet evident,— motius ben sòlids.

Y a mida que el Teatre Català vagi enriquintse ab noves produccions, vindrán, pels nostres afavoridors, altres sorpreses com aquesta.

Ja hem donat el primer pas, posantnos d'acort ab la actualitat teatral de Catalunya. Així confiem poder seguir, durant tota la temporada. Així, joiosament, ho comuniquem al public, no ja ab promeses y declamacions, sino —com se veu,— ab obres positives.

A fi de poder comensar, ja desde el número pròxim, l'edició de EL CAMPANAR DE PALMA y mancant encara bastantes planes per «La Bala de Vidre», hem resolt, per la setmana entrant, publicar un número «extraordinari» que deixi repartida (ab cobertes y tot) aquesta obra que teniem en curs de publicació y contingui, ademés, el primer folletí de EL CAMPANAR DE PALMA,

No fixem encara (per no haver calculat la cantitat de planes que contindrà dit número) el preu en que podrem posarlo a la venda. Solament recordarem que els nostres suscriptors el rebrán de franc y que, respecte al públic en general, podrà adquirirlo ab les ventatges de sempre, ja que l'abundancia de folletí y rapidesa ab que acaba de editarse «La bala de vidre» compensarán de sobres el sacrifici que solicitem per poder comensar, desseguida la desitjada publicació de l'obra pòstuma den Pitarra

EL CAMPANAR DE PALMA

Imprempta de LA ESCENA CATALANA Placa del Pi, 5.

SECCIÓ DE GANGUES

Benefici a nostres abonats

"Lots" de comedies en un acte

A la presentació d'aquest anunci, en nostre Administració, Plassa del Pi, 5,
s'entregarà per 2 pessetes

les següents DEU OBRES que constitueixen el segon LOT, que són:

Als peus de vostè. Comedia en un acte, de M. Palà M.

La Cadenera. Comedia en un acte, de Josep Ponsa.

El testament. Farsa en un acte, de Lluís Puiggari.

Els entremaliats. Joguina lírica en un acte, de Figueras y Salvat.

Carnestoltes. Diàlec de Josep Asmarats.

El bon lladre. Comedia en un acte, S. Bonavia.

Jordi Flama. Quadro infantil en un acte, de Adrià Gual.

Al peu de la Creu. Drama en un acte, de Ramón Escaler.

Entreacte.-El Ram de la Passió. Monòlegs, de Escaler y Burgas.

La Malura. Drama social en un acte, de Lluís Viola.

Pera la presentació d'aquest anunci, no cal tallar el cupó, n'hi ha prou mostrant el present número el qual sagellarem y retornarem al interessat.

Si 's vol adquirir alguna d'aquestes obres per separat, costen 50 cènt. exemp.

Les demandes de fora deuen venir acompanyades de son import y a més 35 cèntims pel franqueig y certificat.



LA ESCENA CATALANA

Setmanari Teatral

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Un trimestre. 2 pessetes.— Un any: 7'50 pessetes

NÚMERO SOLT: 15 cèntims.

PAGO A LA BESTRETA